

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K. VÁSÁRHELYT.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitlér sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Koronás fők találkozásai.

Ritka szép ünnepek folytak le Kőszeg városában és környékén. Az ott tartott hadgyakorlatok két szempontból nevezeteseek, először azért, mert három koronás fő és több királyi herceg vett abban részt s másodsor azért, mivel soha Magyarországon ekkora számú katonaság gyakorlatra összpontosítva nem volt. Ugyanis körülbelül 160 ezer ember tartott Kőszeg vidékén gyakorlatot. Bizony nem mindennapi látvány, 3 királyt egy néhány királyi herceget és 160 ezer katonát együtt látni. Ezt nem lehet közönséges őszi manővrozásnak tekinteni, ez quazi egy nagy vizsga volt, melyet az osztrák-magyar monarchia véd-

ereje tett, harczképességéről s hadi kiképzéséről s hogy vajjon a mi hadseregünk, mely egyik tagját képezi amaz óriás hadseregnek, melyet a közép-európai hármasszövetség sikra képes kiállítani, megfelelő-e minden tekintetben a követelményeknek s hogy akkor, ha majd kitör a nagy vitás háboru, mely Európa sorsa felett dönteni fog, be tudja-e tölteni nagy feladatát. Nagyszerű volt az examen, melyet a mi közös hadseregbeli és honvéd katonáink kiállottak s koronás fők: a mi királyunk, a német császár és szász király mondtak felettük ítéletet s az az ítélet kedvező volt. Katonáink minden tekintetben kitűnő képzettségről tettek tanuságot. És az az egész országot nagy megnyugvással tölti el. A sok millió, melyet a hadsereg évenként megemész, nem kidobott, hanem jól felhasználta pénz, s a közös ügy érdekében hozott áldozat. Ma napság — fájdalom — fegyverrel kell a békét őrizni.

Minden nagyhatalom állig van fegyverkezve. Minden katonai hatalmasság folytonosan tüntet teljes hadkészültségével. Mindennél úgy van szervezve az államok hadi ereje, hogy egyetlen parancsszóra, melyet a táviró majdnem a gondolat sebességével röpit szét az országok legtávolabb részeibe, milliók mozgósíthatók néhány nap lefolyása alatt.

De azért mindez a „béke érdekében“ történik. A béke fontartásának ürügye alatt ölelkeznek francziák és oroszok is, az a két nemzet, melytől Európa nyugalma féltjük. Az egyiket sértett nemzeti önértet, lobba-

nekony vére s a revanche-érzelme kiirhatlansága sodorja a háboru felé, a másikat a német elem iránti ellenszenv, a szláv világmisszióról ápolat hit s a könnyen föllóvalható faji és vallási fanatizmus teszik veszedelmessé a békére nézve.

Ezen tényezőkkel, Francia- és Oroszországgal szemben a középeurópai szövetség csakugyan nem tehet mást, mint a legteljesebb hadkészültség állapotáahelyezkedve, hirdetni a békét.

Hirdetheti ezt minden politikai kétszínűség nélkül, az őszinte meggyőződés és erős akarat egész igazságával. Sem nekünk, sem szövetségeseinknek nincs érdekünkben a háboru, mert nem akarunk egyebet, mint fontartani az európai status quo-t; megőrizni területi integritásunkat és haladni a békés fejlődés útjain. A terjeszkedés és hódítás politikája teljesen ki van zárva e szövetségből, mely csupán a létezőnek megvédésére alakult. Csak a rosszakarat állithatja, hogy más céljai lennének, mint távol tartani világgrészüktől a rázkódtatásokat.

Bizonyára nem fognak hiányozni külföldön most sem hangok, melyek a kőszegi fejedelmi találkozásnak a valóságtól eltérő jelentőséget fognak tulajdonítani. A magyar nemzetet azonban megnyugtathatja az az erős tudat, hogy az uralkodók nem Európa nyugalma háborítására, hanem világgrészünk békéjének biztosítására találkoznak 160 000 osztrák és magyar katoná körében.

A „Székelyföld“ lárczája.

A rágalmozott Magyarország.

Esküdtészi vádbeszed.

Bizonyára még emlékezni fog a t. esküdt urak mindegyike arra, a szomszéd román királyság társadalmi köreiben alig két-három éve megindult mozgalomra, melynek nyilt és bevalott célja: az összes, — mint ők mondják, — elnyomatás alatt élő és leigázott román testvéreik fölszabadítása és egyesítése.

Ez az ugynevezett román „Liga“ programja.

E szerint tehát a román „Ligának“ maga elé tűzött feladatát, célját és híratását a román királyságon kívül, azaz: Magyarországon, Ausztriában, a Balkán tartományokban és az Oroszország által Romániától elszakított Besszarabiában szétosztva s nem a maga nemzeti államának kormányzása alatt élő s ezért elnyomott románok fölszabadítása és egyesítése képezte.

Azonban nagyon csalódnék, a ki azt hinné, mintha ez, az összes elnyomatás s idegen uralom alatt élő románok fölszabadításának s egyesítésének nagy problémáját föladatul maga elé kitűző „Liga“, a magyar királyságban élő testvéreink, vagyis a mi románjainkon kívül, fajrokonainak bármely más töredékével csak legkevésbé is tö-

rődnék, vagy azok sorsát, nemzeti fejlődését, jövőjét fölkarolni érdemesnek, szükségesnek tartaná. — Nem! A „Liga“ nem gondol Ausztriában, Szerbiában, Macedoniában szintén nagyobb tömegekben élő fajrokonaival; nincs egy kárhóztató szava a még csak másfél évtized előtt s Románia kiegészítő részének, az orosz által elszakított Besszarabiának, tüzzel, vassal és kancsukával folytatott eloroszosítása miatt. A „Liga“ nem hallja az elszakított Besszarabia román parasztjainak jajkiáltásait, kiket tizezernyi tömegekben vernek ki otthonukból, hogy ily falkákban keressenek a Kaukázus helységei közé s elnéptelesített falvaikba azután kozákokat telepítsenek le helyettük. A „Liga“ néma marad annak a romániai felsőházi tagnak a panaszára, ki ezt az oroszosítást azzal jellemezi: ha Besszarabiában azt merné még valaki mondani magáról, hogy ő román, azt addig ütlegelnék az ott nagyon jól ismert hétágú kancsukával, mig nem összerogyna a patogó ütése fájdalom alatt. — A „Liga“ szemel huny ama tény előtt, hogy Besszarabia több százezer románjának ma már nincs egyetlen román iskolája, nincs egy román papja s hogy semmiféle román nyomtatvány nem juthat át e szerencsétlen tartomány határain s ennél fogva egészen természetesen tartja, hogy azt a szegény román parasztot, a ki betörött ablakát vakmerő

voit történetesen román újságpapírossal beragasztani — ezért börtönbe huzozzák.

Az elnyomott románok fölszabadítására alakult ligának, a velük csak az imént is közös hazában élő, tőlük csak az imént elszakított testvéreik szabadsága, nemzetisége, nyelve, vagyona megsemmisítésére használt durva erőszaknak e kegyetlen s rendszeres támadásai miatt nincs egy kárhóztató szava, nincs egy rosszaló, de még kifogásoló megjegyzése sem. — Pedig képzelhető-e az elnyomott testvéreik nemzetiségi érdekeit fölkarolni vágyó román társadalom érzelmi világában természetszerűbb, indokoltabb, jogosultabb törekvés, e megsemmisülésnek kitétt testvéreik nemzetiségi érdekeinek fölkarolásánál, megvédelmezésénél, midőn annak fölkarolását, megvédelmezését nem csupán a faji közöség, de egy magasabb, nemesebb, általánosabb érdek, az emberiség felebaráti érzelme is parancsolná?

És ha ezek után szembe állítjuk t. esküdt urak! egyrészt ennak a Romániában megindult társadalmi mozgalomnak bevezetőleg vázolt célját, másrészt pedig most ecsetelt magatartását e szerencsétlen — és igazán elnyomott — románok nemzetiségi megsemmisítésére irányuló orosz kormányzati intézkedésekkel szemben, melyek valódiságáért a román törvényhozás egy tagjának Soimescu szenátornak, tehát eléggé hiteles sze-

**A kézdivásárhelyi tűzoltó-egylet
zászlószentelési ünnepélye.**

— Üdvözetek. —

A szépen sikerült zászlószentelési ünnepélyről szóló bő tudósításaink befejezéséül még pár érdekes üdvözlő levelet, illetőleg táviratokat közlünk, a melyek a zászlószentelési ünnepélyre érkeztek az egyeslet főparancsnokához s a melyek élénk tanújelei annak, hogy kis városunk ezen ünnepélye iránt mennyire érdeklődtek hazánk távolabbi részeiben is.

Alljanak itt az üdvözlő táviratok közül a következők:

Gesz t, 1893. szept. 16.

Üdvözetemet és szerencse kíváнатimat küldöm
a holnapi ünnepély alkalmából. Kérem verje be a
szeget nevében.

Tisza Kálmánné.

Geszt, 1893. szeptember 20.

Tisztelt Főparancsnok ur!

Megtisztelő levelére válaszul küldött sürgönyöm kiegészítésül, mellékelve küldök 20, azaz husz forintot az önkéntes tüzoltó-egyesület céljaira, ezen csekély adomány által is azon őszinte érdeknek kívánván kifejezést adni, melylyel nem csak egyetlők, de Kézdi-Vásárhely város minden emberbaráti intézménye iránt viselkedem.

Honleányi üdvözlettel és tisztelettel

T i s z a K á l m á n n é.

B u d a p e s t, 1893. szeptember 17.

Lélekben ott vagyok köztök, fogadjátok őszinte baráti üdvözlétemet s kívánom, hogy egylettünk annyira erősödjék, miszerint szeretett városunk lakóit mindenkor biztosan meg tudja védeni a dühöngő vész károsításától.

N a g y G á b o r.

Fogaras, 1893. szeptember 17.

Megtisztelve érzem és büszkén vallom magam az egyesület tagjának, a mai ünnepélyen szív- és lélekben jelen vagyok. Kisérje áldás egyesületünk, kívánja tisztelő tagtársuk

Benedek, ezredes.

Brassó, 1893. szeptember 17.

Forró üdvözlét a haladás, hazafiság és kötelességteljesítés együletének.

Dr. Vajna Gábor.

mélynek a könyve kezeskedik; vajjon férhet-e a kétségnek leghalványabb árnyéka is ahhoz, hogy a besszarábiai románok sorsa fölött makacsul szem hunyó ligának igaz-e, őszinte-e, becsületes-e elnyomatás alatt álló összes román testvéreik felszabadítására irányuló törekvése?

Vajjon ez a magatartás nem szolgáltatja-e legkézzelfoghatóbb bizonyítékát annak, hogy e mozgalomnak az elnyomatás alatt élő románok felszabadítására irányuló törekvese egy nagy falsz, egy nagy valótlan, mely az összetartozandóságnak csak az imént szétszakított kötelékénél fogva velük a legszorosabb viszonyban álló fajoknak nemzetiségének megsemmisítése árán zsoldjába szegődik, zsoldjába áll még a legkegyetlenebb zsarnokságnak is?

Népeket egyesítő mozgalmakat — a történetet
hivom fel tanuságnál — átlátszóan ravaszabb, ál-
nokabb, ennél mindjárt kiindulási pontjában ha-
misabb, hazugabb alapokra még nem fektettek
soha!

De, t. esküdt urak, ez utóvégre is csak negatív oldala annak a képnek, melyet e mozgalom elének tüntet. És ha már ez is alkalmas megbotránkoztatni minden becsületes ember igazságérzetét: úgy mit szóljak a két pozitív oldaláról, mit szól-

Vasvörösvár, 1893. szept. 17.

A mai nagy ünnepélyhez fogadják üdvözlé-
met, éljenek az ünnepelték, ünneplők és a szabad-
kai, rescizai, sepsiszentgyörgyi, sz.udvarhelyi,
brassói és az ismeretlen küldöttek.

M o l n á r, postamester.

S z a b a d k a , 1893. szept. 17.

Magyar hazánk szeretetének és az emberiség javára való működésnek nemes tüze kiolthatatlanul lobogjon a kézdívasárhelyi tűzoltó-testület szívében.

M u c s y.

Különfélék.

— Háromszékvármegye közigazgatási bizottsága elrendelte, hogy a kholera veszélyre való tekintettel a vásárok az egész megyében a falun kívül tartassanak. Ezen rendeletet Kézdí-Vásárhely és Sepsí-Szentgyörgy városok a kereskedelem és közforgalomra nézve sérelmesnek találván, a belügyminisztériumhoz előterjesztést tett, kérvén annak megsemmisítését.

— Erős szerelem. Még a szerelemnek is vannak fokozatai. Egyik eszével szeret, másik meg szívvel. Egyiknek szerelem a sirig tart, a másiké ideig-óráig. Egyik meghal szerelmében, a másik gyorsan feled. A legerősebb fajtából való volt az a szerelem, mely egy csinos szolgáló szívét eltöltötte. Nem tudott az ő bakája nélkül élni, de azért nem ölte meg magát, hanem elsőskötő utáná, ámdé cseléd törvény nem ismeri el a romantikus indokok jogosultságát, s a szerelmes leányzó visszakísértetett Kézdi-Vásárhelyre. Itt a rendőrség és megidézett gazdája előtt határozottan kihírlatoztatta, ha őt szeretőjéhez vissza nem bocsátják, megöli magát. Van neki egy üveg karbolsava s az megfelel. A megszeppent gazdának nem volt bátorsága a cselédet visszakövetelni, de a szó-késért 3 napi elzárást kapott. A leány oly kétségbeeséssel fogadta a büntetést, hogy a rendőri hatóság kénytelen volt az elzárt leányt éjjel-nappal őriztetni, ne hogy kivégezze magát. A büntetés után nyomban ment az ő szeretőjéhez, magával vivén egy üveg karbolt, mely véget vet azon életnek, mely boldog nem tudott lenni.

— A tűzoltók halája. (Köszönetnyilvánítás.) A kézdívasárhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület málym lekötőezse a zászólzseztelési ünnepey alkalmából öly sok oldalról nyílvánult jóindulat és pártfogás ázából, kedves kötelességet teljesít, midőn öszinte szívből fakadó haláját nyílvánítja: 1. Pot s József főispán ur ö méltóságának, hogy megjelenésével az ünnepey fényét emelni és ezáltal az ügy támogatására sokakat buzdítani szíveskedett. 2. Kézdí-Vásárhely város tekintetes tanácsának lekötőező sokoldalú támogatásáért. 3. Zászólók: Tekintetes Nagy Ferencné sz. Csiszár Sára urhölgynek etiszével

jak a hazugságtól szinte duzzadó kiindulási alapnak célzatáról, gyakorlati megvalósításáról, midőn az, a szétszórva és nemzetiségi érdekeinek megóvása szempontjából mindenütt kedvezőtlenebb viszonyok közt élő többi románok nemzeti-
iségi érdekeivel nem gondolva, épen a legszabadabb románoknak, egyesegyedül és csakis a mi véltünk mindenkiben egyenlő jogokat és szabadságokat élvező románjainknak folszabadítását tűzi ki célul s ennek örvé alatt azután egyenesen a magyar korona országainak területi integritása ellen tör?

Mert az az előkelő román forrás, melyre előbb hivatkoztam, bátran, nyíltan, de óvólag figyelmeztetve a románokat a mozgalomból származó, szinte kétségtelen megsemmisülésük veszélyeire, egyszersmind leleplezi a mozgalom valódi és igazi célját, az annak elérésére használt módszerrel együtt is kimondja: hogy a román Irredenta mozgalma egyes egyedül s kizárólag csakis Magyarország, a magyar állam ellen és pedig annak egy része, tudniillik Erdély elbódítására irányul, mert már sikerült az Irredenta körében általánosan elterjeszteni, elfogadtatni, a kedélyeket megnyerni annak a nézetnek, hogy Erdély Magyarországtól elszakítható, s Romániával egyesíthető, de csupán szláv támogatással, szláv segítevéssel.

A mit pedig ez az előkelő román politikus

járó kiadások bőkezű áldozatkész hordozásáért. 4. Méltóságos Bálint László főesperes-plébános, tiszteendő Csibý Tamás gyelelcezi és László József lemhényi plébános, tiszteletes Székely János és tiszteletes Kovács István ref. lelkész, tiszteendő Lipták Kelemen és tiszti. Baláz Sándor segédlelkész uraknak az egyházi szertartások lélekelmelő, vallásos, buzgó teljesítéséért 5. A tek. ref. egyházi dalkörnek szépen összhangzó vallásos és hazafias énekekkel való szives közreműködéséért. 6. A brassói, sepsiszentgyörgyi, zágoni, papolcezi, bereczki és polyáni önk. tüzoltó-egyesületek küldöttségeinek megtisztelő, bajtársi megjelenésükért. 7. Az összes kir. hivatalok, intézetek, testületek, egyletek és társulatoknak a díszes és tekintélyes részvételért. 8. A szép koszorús leányoknak s a dalias vőfélyeknek az ünnepély fényének emelése, szives áldozatkészgységükért. 9. Tekintetes Nagy Ferenc szeszgyáros urnak az egyesület és a polyáni társégylet tagjainak vendégszerető ellátásáért; tekintetes Fejér Antal kereskedő urnak a zászló és részeinek megrendelésével, expedálásával járó önzetlen és előzekény fáradozásaiért; tekintetes Nagy Dénes sörgyáros urnak 2 hordó sör adományozásáért. Vajda Albert urnak a sátor szives felállításáért s végül a mélyen tisztelt közönségnek azért az áldozatkész, lelkes támogatásáért, melylyel egyesületünk ez alkalommal oly sok oldalról találkozott. Hazafias tisztelettel: Kézdi-Vásárhelyen, 1893. szeptember hó 20-án. Az önk. tüzoltó-egyesület parancsnoksága nevében: Kovács Dániel, főparancsnok. Vajna Károly, titkár.

— A német császár a közegi hadgyakorlaton részt vett kiválóságoknak a kitüntetéseket e hó 21-én vasárnap osztotta ki. Wekerle Sándor miniszterelnök a vörös sasrend nagy keresztjét, Tisza Lajos grófa vörös sasrend első osztályát, Hieronymi belügyminiszter a korona rend első osztályát, Radó Kálmán Vas megye főispánja a korona rend másodosztályát, Károly Antal vasmegyei alispán a korona rend harmadosztályát, Tarkovich államtitkár a korona rend másodosztályát, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a vörös sasrend nagykeresztjét, a parancsörtsízt: Sauter százados a harmadosztályu korona rendet, Tipka Ferencz közegi polgármester a porosz kir. korona rend harmadik osztályát, Sönzer Nándor csendőr ezredes a sasrendet, Matekovics csendőr százados a fekete sasrendet, Sándor László a porosz kir. korona rendet, végre Boldizsár Andor csend-örtiszt helyettes a porosz hadi érmet,

— Tanulmányuti ösztöndíj iparos ifjak számára. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, hogy a nagyméltóságu kereskedelemügyi miniszter ur törekvő iparosifjaknak a külföldön való szakszerű kiképzetésére céljából egy 200 frtos utazási ösztöndíjat tűzött ki. Ez ösztöndíj elnyeréséért a kamara területén Marostorda, Csik, Háromszék- és Udvarhelyvármegyében lakó vagy itt született iparosok, illetve iparos segédek pályázhatnak. Az 50 krajczáros béléssel ellátott folyamodványok 1893. évi október hó 15-éig a marosvásárhelyi kereskedelmi

mond, a mit ez leleplez, föltár s a melyet Jonecu román közoktatásügyi miniszter egy iratában szintén megerősít: mindezt tételtől tételre, gondolatról gondolatra, ama törekvésekkel a legteljesebb összhangban föltaláljuk az inkriminált nyomtatványban, a melynek terjesztésére a vádlottak, Magyarország e hűtlen fia, nemcsak az ország határain belül, de fordítás útján Európa nagy nemzetei körében is vállalkoztak.

E könyv, Magyarország halálos ellen-éjének könyve, amely a magyar nemzet becsületét, tisztességét, multját, nemzeti életének minden nyitásvánulását, állami szervezetének, kormányzatának minden ágát, eddig nem ismert vakmerőséggel, eddig nem ismert szenvedélyvel a lehazugabb rágalmak költése, megtörtént tényeknek hamis föltüntetése, gonosz, rozszakarát elferdíté- e által becszenyezi, s míg egyrésztől kétségeltlen, szinte kézzelfogható bizonyítéka az említtét román politikusok által föltárt törekvéseknek; addig másrésztől valóban megfölbbeütő tanúsága a magyar állam s annak területi integritása ellen nemcsak tényleg forralt, de mint a terjesztés ténye bizonyítja, imár magis indított üzemeknek.

(Folytatása következik.)

és iparkamarához nyújtandók be. A kérvényhez csatolandók: a keresztlevel, a bevezetett tanulmányok, az erkölcsi magaviseletről és az eddigi gyakorlati működéséről szóló bizonyítványok. A kérvényben kimutatandók továbbá a folyamodó családi viszonyai, a folyamodó által választott hivatás gyakorlati köre és a czéiba vett külföldi utiránya és terve.

— A „Tribuna” újabb sajtópöre. Ezuttal nem igazság, hanem becsületért és rágalmazás miatt lesz hivatva verdiktet mondani a kolozsvári esküdtsek a „Tribuna” fölött. Broju János indított sajtópört még a múlt évben a nevezett lap ellen, egy cikk miatt, melyből kitűnik, hogy a „Tribuna” nem válogatós a kifejezésekben a magánbecsület kérdésében sem. Ugyanis Broju Jánost poltron, gyáva, gazember, stb. szidalmakkal illeti. Ez alkalommal nem a „Tribuna” általánosan ismert köpenyeg: Baltes „ur” fog az esküdtsek elé állani, hanem az igazi szerkesztő: Russu János Sirianul, ki a felelősséget magára vállalta. A magánvádló a vádlevelet beadta és november hónapban megtartják az esküdtseket tárgyalást.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államasutak részére 1894. évi január 1-étől 3 éven át szükséges különféle szerszámok, házi iparilag előállított eszközök, továbbá bádigos, kékítő, kötélverő munkák és fehérneműek szállítására vonatkozó pályázati feltételek, valamint a szállítandó cikkek részletes kimutatásai a kamara irodájában megtekinthetők.

— A torontali Claquehutes Frigyes. Akkor hecset nem csinált még magyar újság, mint most a „Torontál” cz. lap. E lap egyik közelebbi számában a következő távirat foglaltatik:

A király Közszeg.

Budapest, szeptember 18. (A „Torontál” eredeti távirata) Közszegről távirják, hogy ő felsége a király tegnap misét hallgatott, a melyen Hidassy püspök fényes segédlettel cselebrált. Azután a küldöttségeket fogadta.

Szász Károly református püspök tegnap este négy órakor érkezett meg a király kiment elébe a pályaudvarba és rendkívül szívólyességgel fogadta. Ő felsége maga segítette le az az öreg és beteg egyházi fejedelmet a vonatról és bemutatta neki a főhercegeket és notabilitásokat. E jelenet hatása leírhatatlan volt. A nagy számban összesereglett nép erről tudomást vévén, hatalmas perczekig tartó eljénzésbe tört ki.

Budapest, szeptember 18. (A „Torontál” eredeti távirata) Szász Károly püspök fogadása után a váróterem ölközjében felöltött porosz ezredesi egyenruháját és várta a német császárt. Vilmos német császár jövétele után megérkezett és huszár ezredesi egyenruhát viselt. Ő felsége kétszer megölelte és megcsókolta a császárt, majd bemutatta neki a magyar minisztereket és méltóságokat. Azután kocsira ültek és úgy hajtottak be a városba.

A „Torontál” halhatatlanná tette magát, midőn Szász Károly református püspököt porosz ezredesnek kinevezte. Az egész óriási és páratlan stikli abból keletkezett, hogy a „Torontál”-hoz érkezett táviratban „szász király” helyett „Szász Károly” volt. A „Torontál” zseniális tudósítója ebből tanulta ki remekművét, melylyel egy örökké viruló boldogsághoz hozott létre.

— A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közteszámára hozza, hogy a tőlünk Oroszországba vitt és az orosz minimális vámtarifa szerinti vámkezelésre igényt tartó árúk származásának igazolására vonatkozó szabályzat, valamint azon arucikkek jegyzéke, melyekből Oroszország által a német birodalomtól származó árúk ellen elrendelt kivételes intézkedések következtében tőlünk nagyobb kivitelt várható, a kamara irodájában megtekinthető.

— „A rágalmazott Magyarország.” Jeszenszky Sándor főügyész helyettes nagyszabású és marandó hatású vádbeszédét, melyet az aug. 30-iki sajtóügyi tárgyaláson tartott — külön füzetben adta ki egy Kolozsvárt alakult bizottság. A beszéd német, francia, olasz, angol, román és magyar nyelven foglalatni és sok ezer példányban terjesztetni úgy a bel- mint a külföldön. A kiadás és terjesztés költségei közadakozás útján gyűjtetnek össze. A magyar kiadás épen most jelent meg, melyet lapunk „Tárcza” rovatában vesznek t. olvasóink.

— A magántisztviselők országos nyugdíjgyűléséről. Politikai és társadalmi életünk, nem kevéssé az ipar és kereskedelem legkiválóbb képviselőinek támogatása mellett az előkészítő bizottság eljutott végre azon ponthoz, hogy hét hónappal ezelőtt

megkezdett fárasztó és nehéz munkálkodását befejezhesse. Ugyanis a nagy jelentőségű nyugdíjgyűlés alapszabályait, mely sok számítás és adatgyűjtés alapján Bogdy akadémiai tanár és több más szakértőnek közreműködésével készült el, felhívási és taggyűjtő levelekkel együtt a szélsőháza minden tagjának most küldi szét a bizottság. Az alapszabályokban végigvonuló céltudatos intézkedések és a magántisztviselők érdekeinek mindenképen gondozása arra, hogy következtetni, hogy e szép eszme megvalósulásával, végre valahára egy oly intézmény fog létrejönni, mely számtalan érdekeltnek biztos menedéke lesz és így meg fogja teremteni annak az osztálynak a támaszát, melynek komolyságától és törekvésétől nem kis mértékben függ a hazai ipar és kereskedelem fellendülése. Régen érzett hiányt fog pótolni ez a nyugdíjgyűlés és így nagyon természetesen találjuk, hogy ennek megalakulása iránt mind inkább nagyobodik az érdeklődés, mely kifejezést talál egyes intézetek és vállalatok vezetőinek nem különben több magánczágak főnökeinek ama ígérteiben is, hogy az egyesület alapítókének gyarapításához hozzájárulni és mint alapító vagy partoló tagok az egyesületbe belépni fognak, de kifejezést talál az azon önkéntes adakozásban is, melyet az ügy barátai az előkészítés költségeinek fedezésére teljesítenek. A magántisztviselők tehát csak buzdítani lehet arra, hogy tömegesen lépjenek be ebbe az intézetbe. De a mi a magántisztviselők buzdításul szolgáljon, az egyszerűen szóval a főnököknek a hatalmas pénz, biztosító intézetek és kereskedelmi vállalatoknak arra nézve, hogy minden tőlük kitelhető módon istápolják ezt a nyugdíjgyűlést és pénzbeli hozzájárulással segítsék hatalmasra tenni. De nem kétekedünk, ebben magunk sem, mert soha társadalmi osztálynak jogosabb igénye nem volt, mint a művelt elemeket magába záró és nagy száma által az államban is számottevő magántisztviselők osztályának akkor, midőn bőcs előrelátással, késő venségre, napjainak nyugalmát akarja biztosítani. A nyugdíjra való kilátás a magántisztviselő komoly törekvést fokozhatja, a főnökök támogatása pedig hálás munkatársakat fog nevelni. Felvilágosítással szívesen szolgál a központi bizottság, melynek hivatalos helyisége Budapesten a Páris szállodában van.

— Ölezerhatszáznegyvenhét utód. Az amerikai Egyesült Államoknak New-Yersey a legkisebb állama. Ebben a kis államban igen kevés család-név van, mert az egész lakosság csak néhány családból áll. Igaz, hogy a családoknak rendesen több ezere tagja van, hanem azért faktnak, hogy New-Yersey államnak lakói majdnem mindméganyian az egymás unokatestvérei. A múlt héten, az egyik család találkozára gyűlekezett. A találkozó a szó szoros értelmében nagy népgyűlés volt, melyen kétszázötven évvel Hollandiából New-Yerseybe vándorolt Smith Péter 5647 utódja vett részt. A családtagoknak részint Smith, részint Schmitz, részint pedig Schmidt a nevük. A család kétszázötven év óta minden esztendőben összegyűl és az öreg Smith Péter emlékére megünnepeli. A múlt heti Smith-gyűlekezett legöregebb tagja 96 esztendő, legfiatalabb résztvevője 4 hónapos volt.

— Új fém. Neve „Carbó Alumins” szilárdabb és könnyebb mint a réz és a próbánál négyeszerhüvelyenként 80.000 font nyomásnak állott ellen. Veres izzásnál feldolgozható és kényelmesen ki nyújtható, finom és sűrű állománya és olyan töre van mint az aczélnek. Nagy tartósságra számított öntött tárgyaknál ezen kékes színárnyalatú tal bíró fém nagyon alkalmas.

— A kézdívasárhelyi önkéntes tüzoltó egyesület 1. évi szeptember hó 17-én tartott zárszólószentelése alkalmával folytatlag a következő egyletek és egyének küldöttek a tüzoltó egylet parancsnoksága kezéhez szíves adományokat: Tisza Kálmáné 6 méltósága 20 frt, Harmucz (koszorú) vőfélytől 16 frt, Kézdívasárhelyi nőegylet 10 frt, Kézdívasárhelyi kalapos ipartársulat 5 frt, Kézdívasárhelyi szűcs ipartársulat 5 frt, Jancsó Mózes szeszgyáros 5 frt, Weinreiter János 5 frt, özv. Cserey Jánosné 6 méltósága 5 frt, Benkő Lajos sz. postamester 3 frt, Jancsó Sámuel 2 frt, Vajna Gáspár törv. bíró 2 frt.

— Tizezer kuba. Egyik csanádmegei községben a napokban egy 70 éves öreg ur halt meg, ki furcsa végre rendelkezéssel emlékezett meg jobbarátairól, 10.000 kuba-zivart hagyott azoknak, kik temetésén neki a végtiszteséget megadják, ezenkívül még az a jámbor óhajta is volt, hogy barátai addig ne oszlofjanak szét a halottas háztól, míg borot meg nem itták. A végrandelet mindakét pontját lelkiismeretesen teljesítették.

— Furfangos tolvajok. Palermóban történt ez az érdekes eset: A város egyik híres orvosát ellátta Groppi marki s bizalmasan elpanaszolta, hogy fiatal felesége, a kivel csak kevéssel ezelőtt kelet egybe, a legveszedelmesebb kleptomániában szenved. Akárhon járnak látogatába, akárhon fordulnak meg vásárolni, mindenütt, a mi csak kezéig érbe esik, azt ellopja. Annjira van e mániával, hogy még odabaza, a sajátját is ellopja.

Az orvos kérte, hogy látogassák meg. Másnap aztán meglátogatták. A marquisné csoda szép nő, olyan, hogy az orvos el volt ragadtatva általa. A mi azonban nem akadályozta meg abban, hogy szemmel kísérje pacienseit. Látta, hogy ez a gyönyörű asszony milyen ügyesen és mekkora furfanggal lop. Gyors egymásutánban előbb egy gyémántos ker-tű fényképet, azután pedig egy fölötté értékes mellűt rakott zsebre. Távozásakor a férj elkésesredve szolt az orvoshoz: „Most már látja saját maga is orvos ur, hogy a baj milyen veszedelmes. Szegény szerencsétlen feleségem! Mind a két tárgyat később visszaküldöm. Kérem, holnap látogasson meg.” Az orvos azonban hiába várta drága-ágait s másnapi látogatása után aztán meggyőződhetett róla, hogy be van csapva.

— Franciaország idei gabonatermése a francia földművelésügyi miniszter által közzétett ideiglenes kimutatás szerint, körülbelül következő volt: buza 75,866.000 métermázsza rozs 16,600.000 métermázsza kétszeres 62,900.000 métermázsza. A búzával bevetett terület 6,973.284 hektár, a rozssal bevetett terület 1,577.801 hektár, a kétszeres bevetett terület pedig 278.882 hektár volt. A múlt évi természettel összehasonlítva, a búzából és kétszeresből az idén körülbelül 9 millió métermázsza-
val kevesebb termelt mint a múlt évben s ennél fogva Franciaországnak körülbelül ennyivel több búzát fog kellene jövő aratásig bevennie a múlt évi importnál, mely 18,840.000 métermázsza volt.

— Magyarország városai. Minden modern nemzeti politika arra törekszik, hogy az ország kulturájának, iparának, kereskedelmének ne csak egy központja legyen, hanem a főváros mellett az ország nagyobb városai teremtsenek centrumot, a melyben élet pezsegen, a mely irányt szabjon egész környékének. Magyarország városai, díszes buzgalommal versenyeznek, hogy társadalmi vagy politikai uton egy arányban fejlődjenek a fővárossal, hogy a megyék fővárosai a szó legigazabb értelmében fővárosok legyenek, a melyek magukba gyűjtik az erőt, a képességet, a talentumot, a megye erkölcsi és anyagi tőkéjét. Különösen fontos ez a jelenség most, a mikor magyar nemzet a honfoglalás ezredik évfordulóját, a milléniumot készül megünnepelni. A városok mutatják majd az ország igazi képét, fejlődését lesz a mi energiánk fényes bizonyítéka. De vajjon ki ellenőrizheti a városok polgárainak lázas, de zajtalan munkáját, hogyan ismerheti meg Budapest, az ország szíve a keletkező apró fővárosok képét, mi ismerteti meg a városokat egymással, hogy jöttek, eleven áramlat lüktessen mindenütt, a hol munkás kezek dolgoznak a jövő demokratikus Magyarország megteremtésén? A Pesti Napló vállalkozott arra a nehéz, de szép feladatra, hogy az ország városait a magyar közönségnek bemutassa. Időközönként egy-egy magyar város kimerítő monografiáját közli, nem annyira a város történetét írva le, mint inkább jelenlegi képét, eleven, szemléltető formában, hogy a monografia egyszerűen kellelmes olvasmány is legyen. Bemutatja a városok kulturális intézményeit, egyesületeit, hatóságait, iparát, kereskedelmét, irodalmát, embereit és társadalmát, egyszerűen értékét és szerepét az ország életében. De kiterjednek a Pesti Napló monografiái azokra a kíváncsalmakra is, amelyeket egy-egy város polgársága érez s felhívja a városok érdekeinek megvédésére, jogos követelményeik kielégítésére, pártfogására és támogatására a kormány figyelmét. A közönség nagy szimpátiával kíséri a Pesti Napló vállalatát s figyelmével, érdeklődésével munkájában elő is segíti. Talán még soha egy magyar újságot se támogatott a közönség olyan feltűnő módon, mint a Pesti Napló, a mióta formát cserélve, tartalmával és szellemével a magyar sajtót dominálja. Ezt az érdeklődést és támogatást megérdemelné, lesz ezután is főzslája a Pesti Naplónak. Felhívjuk olvasóinkat lapunk mai számában közzétett hirdetésére.

— A „Pesti Hírlap” előfizetési felhívását, melyet lapunk mai számához mellékelve vesznek t. olvasóink, szíves figyelmükbe ajánljuk.

Hirdetések.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban, méterenkint 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima kockás, csikos, virágos, damaszott minőségben (mintegy 240féle fajtában és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlaponkra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Előfizetési felhívás!

A

PESTI NAPLÓ

naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.

A Pesti Napló Magyarországon a legolcsóbb, legtartalmasabb és legszebben kiállított napilap, megjelenik minden reggel legalább 16–24 oldal és délután 4–8 oldalnyi terjedelemben, főlvágya és lapjai egymásba ragasztnak.

A Pesti Napló főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

ifj. Abrányi Kornél.

Felelős szerkesztője:

Barna Izidor.

A Pesti Napló szerkesztősége maga köré gyűjtötte az ország legjelesebb újságíróit.

A Pesti Napló bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frissek, eredetiek és a legmegbízhatóbb forrásokból erednek. Ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitűnő szakírók szerkesztik. Bel- és külföldi tőzsde rovatát mindig legpontosabbak és legmegbízhatóbbak.

A Pesti Napló legközelebb egy rendkívüli érdekes regény közlését kezdi meg. A Pesti Napló minden hónapban 2 városnak a monografiáját közli, mely örökös irodalmi beccsel bír és az előfizetők, a kik ezeket összegyűjtik azok Magyarország városainak hű történetét bírják.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK!

A Pesti Napló reggeli kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát a teljes Pesti Napló-nak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán pontosan házhoz juttatva,

az esti lap küldése nélkül:

Egész évre . . . 14 frt — kr. | Negyed évre . . . 4 frt 50 kr.
Fél évre . . . 7 frt — kr. | Egy hónapra . . . 1 frt 60 kr.

Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:

Egész évre . . . 18 frt — kr. | Negyed évre . . . frt 50 kr.
Fél évre . . . 9 frt — kr. | Egy hónapra . . . 14 frt 60 kr.

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

Budapesten:

Egész évre . . . 18 frt — kr. | Negyed évre . . . 3 frt 50 kr.
Fél évre . . . 9 frt — kr. | Egy hónapra . . . 1 frt 60 kr.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 frt — kr. | Negyed évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . 10 frt — kr. | Egy hónapra . . . 1 frt 70 kr.

A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is elfogad előfizetéseket, úgy, hogy ha valaki más ujságot járát és a megszokott ujságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára, 2 frt 30 krral.

A PESTI NAPLÓ kiadóhivatala.

Budapest, Ferencziak-tere, Bazárépület.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	A l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Medgyes	(ind. regg. 10.09	éjjel 12.47	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	regg. 4.20	este 7.43	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szében felé)	(érk. ind.)	" 1.03	
Botfalva	"	" 4.48	" 8.07	"	" 10.31	"	
Földvár	"	" 5.07	" 8.23	"	" 10.47	" 1.18	
Mogyorós	"	" 5.26	" 8.43	"	(ind. d. u. 12.28	" 2.49	
Apáca	"	" 5.42	" 8.57	Tövis (vend., elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	" 1.08	este 8.27
Köpecz	"	" 6.02	" 9.16	Nagy-Enyed	(érk. ind.)	" 1.35	" 4.07
Ágostonfalva	"	" 6.09	" 9.22	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	" ind.)	" 2.21	" 4.40
Alsó-Bákos	"	" 6.26	" 9.38	"	" ind.)	" 2.31	" 4.52
Homoród	"	" 6.55	" 10.02	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	" 3.08	" 5.20
Kacsa	"	" 7.12	" 10.15	"	(ind. ind.)	" 3.18	" 5.26
Bene	"	" 7.32	" 10.36	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	" 5.14	regg. 6.52
Erked	"	" 7.52	" 10.51	"	(ind. este 6.08	" 7.40	" 11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	" 8.23	" 11.16	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	" 10.44	" 11.51
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	" 8.46	" 11.27	"	" ind.)	" 11.04	d. u. 12.09
"	"	" 8.53	" 11.32	Budapest	(érk. regg. 6.35	este 8.40	regg. 7.25

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasút.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 5.00 d. e. 9.38 d. u. 2.33	Brassó	indul reggel 5.46 regg. 8.50 d. u. 3.10
Imecsfalva	" " 5.13 " 9.55 " 2.50	Szász-Hermány	" " 6.01 " 9.09 " 3.29
Páva-Zabolá	" " 5.26 " 10.12 " 3.07	Prázmár	" " 6.19 " 9.31 " 3.53
Kovácsna	" " 5.46 " 10.34 " 3.39	Kökös	" " 6.30 " 9.44 " 4.06
Barátos	" " 6.03 " 10.59 " 4.04	Uzon	" " 6.41 " 9.57 " 4.23
Nagy-Borosnyó	" " 6.15 " 11.17 " 4.19	Kilyén	" " 6.53 " 10.12 " 4.38
Eresztevény	" " 6.32 " 11.35 " 4.37	Sepsi-Szentgyörgy	" " 7.11 " 10.32 " 5.03
Sepsi-Szentgyörgy	" " 7.02 d. u. 12.10 " 5.17	Eresztevény	" " 7.33 " 11.59 " 5.31
Kilyén	" " 7.10 " 12.20 " 5.27	Nagy-Borosnyó	" " 7.50 " 11.17 " 5.53
Uzon	" " 7.23 " 12.36 " 5.43	Barátos	" " 8.11 " 11.41 " 6.22
Kökös	" " 7.33 " 12.49 " 5.56	Kovácsna	" " 8.31 " 12.08 " 6.40
Prázmár	" " 7.48 " 1.11 " 6.18	Páva-Zabolá	" " 8.42 " 12.21 " 6.53
Szász-Hermány	" " 8.01 " 1.31 " 6.38	Imecsfalva	" " 8.54 " 12.36 " 7.08
Brassó	érk. délelőtt 8.18 " 1.49 este 6.56	Kézdi-Vásárhely	érk. reggel 9.08 " 12.54 este 7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.